

Урок 3

Написання прикметникових суфіксів

Очікувані результати:

Після вивчення і закріплення матеріалів цього уроку ви зможете:

1. Поглибити знання щодо творення прикметників за допомогою суфіксального способу;
2. Вирізняти прикметникові суфікси серед інших частин слова;
3. Вивчите особливості написання вищеперерахованих суфіксів;
4. Вміти правильно застосовувати ті чи інші суфікси на письмі.

Які ви знаєте групи за значенням прикметника?

Які ви пам'ятаєте відміни іменника?

Які ви пам'ятаєте способи творення прикметників?

Сьогодні ми приділимо увагу суфіксальному способу, а саме написанню суфіксів у прикметниках.

1. Букви **е, о, и** в прикметникових суфіксах **-ев- (-єв-), -ов- (-йов-, -ьов-)**.

Розгляньте таблицю творення прикметників за допомогою суфіксів –ев-, –єв-, –ов-:

Зауважте!

Окремі прикметники мають паралельні форми: *життєвий* – *життєвий*, *дієвий* – *дійовий*.

2. Творення прикметників за допомогою суфіксів -ин-, -ін-, -ичн-, -ічн-, -ів

Розгляньте таблицю творення прикметників за допомогою суфіксів -ин-, -ін-, -ичн-, -ічн-, -ів- :

Суфікс	Випадок написання	Приклади
-ичн-	У прикметниках, утворених від іншомовних слів, після букв <i>д, т, з, с, ц, ч, ш, ж, р</i> (правило «дев'ятки»)	музичний, демократичний
-ічн- (-їчн-)	Після приголосних, що не належать до правила «дев'ятки» (-їчн- пишемо після голосних)	логічний, архівний
-ин-	У присвійних прикметниках, утворених від іменників I відміни (крім іменників з основою на -й)	бабусин, Олин
-ін- (-їн-)	У присвійних прикметниках, утворених від іменників I відміни з основою на -й	Софіїн, зміїний
-ів- (-їв-)	У присвійних прикметниках, утворених від іменників II відміни (-їв- пишемо, якщо іменник з основою на -й)	учнів, дідусів, Юріїв

Зауважте!

Суфікс -ів- чергується із суфіксом -ов- або -ев-(-єв-):

- -ів-//-ов-, якщо прикметник утворений від прикметника твердої групи: *сусідів* – *сусідова*;
- -ів-//-ев-(-єв-), якщо прикметник утворений від іменника м'якої групи: *Ігорів* – *Ігорєва*, *Андріїв* – *Андрієва*.

3. Правопис суфіксів -ськ-, -зьк-, -цьк-.

При творенні прикметників за допомогою суфікса -ськ- може відбуватися зміна приголосних. Для того, щоб розібратися, коли ж відбувається зміна приголосних, розгляньте таблицю нижче:

Випадок зміни приголосних	Приклади
<i>г</i> <i>ж</i> + -ськ- = -зьк- <i>з</i>	<i>Рига</i> – <i>ризький</i> , <i>Париж</i> – <i>паризький</i> , <i>боягуз</i> – <i>боягузький</i>
<i>к</i> <i>ч</i> + -ськ- = -цьк- <i>ц(ь)</i>	<i>чумак</i> – <i>чумацький</i> , <i>ткач</i> – <i>ткацький</i> , <i>кравець</i> – <i>кравецький</i>
<i>х</i>	<i>чех</i> – <i>чеський</i> ,

ш + *-ськ-* = *-ськ-*
с

товариш – *товариський*,
матрос – *матроський*

ВИЙНЯТКИ: *казахський, тюркський, баскський, ацтекський, меккський, іракський, падишахський, цюрихський, нью-йоркський, ла-манішський, герцогський.*

Зауважте!

Інші приголосні перед суфіксом *-ськ-* на письмі зберігаються, хоча в усному мовленні можуть змінюватися або випадати:

-дськ- (*люд* – *людський*)

-тськ- (*солдат* – *солдатський*)

Питання для самоконтролю:

1. Що може відбуватися при творенні прикметника за допомогою суфікса *-ськ-*?
2. Прикметники з якими суфіксами становлять відносну групу? А які суфікси творять присвійну групу прикметника?
3. Закінчіть речення: «Матеріал цього уроку був цікавим/нецікавим для мене, тому що...»

Після опрацювання теоретичного матеріалу та відповідей на питання для самоконтролю відпочиньте, виконавши вправи з фізкультхвилинки (руханки). Перевірте, чи все вам зрозуміло з даної теми уроку, переглянувши презентацію до заняття. За бажанням, для отримання додаткової інформації, перегляньте відеоурок.